

УДК 339.9:004.7

Владислав ЛЕСЮК, доктор філософії з економіки
Полтавський державний аграрний університет, Україна

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Vladyslav LESIUK, PhD in Economics
Poltava State Agrarian University, Ukraine

THE IMPACT OF DIGITALIZATION ON INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Сьогодні цифровізація відіграє важливу роль у функціонуванні світової економіки. Завдяки цифровізації відбувається прискорення встановлення міжнародних контактів.

Тому варто звернути увагу на слова Могильної Л., що «сучасна світова економіка переживає період глобальної цифрової трансформації, яка радикально змінює підходи до міжнародних економічних відносин» [1].

Як цілком логічно підкреслюють Гетманенко О. та Фізеші Й., «завдяки цифровізації економічних процесів формується цифрова економіка, яка ґрунтується на використанні цифрових технологій у виробництві, споживанні та управлінні економікою. Цей процес забезпечує більш ефективне функціонування всіх секторів економіки, сприяючи їхньому розвитку на основі інновацій» [2, с. 45].

На думку Грабинського І., Українця Л. та Тіщенко Є., цифровізація – це не просто впровадження технологій, а еволюційний процес, що породжує нові форми міжнародних економічних відносин [3; 4, с. 88].

З ними погоджується Сунцова О., яка підкреслюючи глобальність цих змін, вказує на те, що цифровізація створює як нові можливості, так і виклики [5, с. 89].

Основним об'єктом впливу цифровізації в економіці є торгівля. Протягом останніх десятиліть торговельні відносини все більше змістилися в цифрове середовище. Нині існує чимало платформ, які надають послуги з торгівлі як усередині окремих країн, так і на міжнародному рівні. Завдяки цьому скорочуються витрати на ведення торгівлі, роблячи її доступною для населення, а також для підприємницьких та державних структур.

Як зазначають Мірзає С. та Мохіддін М., поширення цифрових платформ полегшило підприємствам взаємодію з клієнтами та постачальниками на світових ринках, тим самим розширюючи їхнє охоплення [6].

Загалом, на вплив цифровізації на міжнародну торгівлю звертають увагу Яценко О. та Тананайко Т. [7, с. 261]. Це твердження підтримують Смаглюк А. та Кондрат О. [8].

Таким чином, цифровізація не лише покращує взаємодію на ринку, а також підвищує економічну активність всередині країн, що позитивно впливає на їхній розвиток.

Зокрема, вплив цифровізації на економіку сприяє технологічним інноваціям, що слушно підкреслила Шостак Л. разом зі співавторами [9, с. 2082].

Одним із прикладів подібних технологічних інновацій є використання штучного інтелекту в міжнародних економічних відносинах, на чому наголошують Дроздовський Я., Когутич В. та Добей А. Штучний інтелект дає змогу міжнародному бізнесу оптимізувати процеси та зекономити ресурси [10, с. 50].

За останні роки штучний інтелект значно прогресував, тепер він став доступний не лише великим підприємствам, а й населенню.

Розглянемо вплив штучного інтелекту на міжнародні економічні відносини (рис. 1).

Рис. 1. Вплив штучного інтелекту на міжнародні економічні відносини
Джерело: авторська розробка.

Таким чином, нині міжнародні економічні відносини зазнають трансформації через вплив цифровізації шляхом переходу в цифровий формат та зміни традиційних форм взаємозв'язків, що призводить до зменшення використання людських ресурсів. Цьому лише сприяє масове поширення штучного інтелекту. Сьогодні штучний інтелект виступає важливим чинником, що впливає на міжнародні економічні відносини. Його наслідком є автоматизація більшості рутинних процесів. Водночас автоматизація призводить до втрати робочих місць, що є однією з важливих проблем, яка лише посилюватиметься в майбутньому.

Література

1. Mohylna L. The impact of digitalization on the transformation of international economic relations: key trends and disparities in the global economy. *Economy and Society*. 2025. Vol. 72. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-64>
2. Гетманенко О. О., Фізеші Й. Й. Цифрова трансформація міжнародної торгівлі у вимірах цифрового розриву. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2024. Вип. 52. С. 44–49. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2024-52-6>
3. Грабинський І. М., Українець Л. А. Еволюція цифровізації міжнародних економічних відносин. *Економіка та суспільство*. 2024. № 70. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-94>
4. Tishchenko I. The impact of digitalisation on changing forms of economic relations. *Three Seas Economic Journal*. Vol. 6 (1). P. 86–91. <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2025-1-13>
5. Suntsova O. Digital transformation of the global economy: challenges and opportunities. *Financial and Credit Systems: Prospects for Development*. 2024. No. 3 (14). P. 87–100. <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2024-3-08>
6. Mirzaye S., Mohiuddin M. Digital Transformation in International Trade: Opportunities, Challenges, and Policy Implications. *Journal of Risk and Financial Management*. 2025. Vol. 8 (18). <https://doi.org/10.3390/jrfm18080421>
7. Яценко О. М., Тананайко Т. С. Вплив цифровізації міжнародної торгівлі на економічний розвиток країн. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Т. 8. № 2. С. 260–269. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-2-38>
8. Смаглюк А. А., Кондрат О. Б. Оцінка впливу цифровізації на економічний розвиток: перспективи переходу до цифрової економіки. *Академічні візії*. 2025. Вип. 42. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15363710>
9. Shostak L., Goi V., Timchenko O., Yastrubetska L., Derhaliuk M. The Impact of Digital Transformation on the Economy: Technological Innovation and Efficiency. *Economic Affairs*. 2023. Vol. 4 (68). P. 2081–2093. <https://doi.org/10.46852/0424-2513.4.2023.19>

10. Дроздовський Я. П., Когутич В. А., Добей А. Г. Використання штучного інтелекту в міжнародному бізнесі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2024. Вип. 52. С. 50–57. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2024-52-7>

УДК 338.431.2

Галина ПИТЕЛЬ, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: Дмитро ДМИТРИВ, канд. техн. наук, доцент
Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

ПРОГНОЗУВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ВИРОЩУВАННЯ ЦУКРОВОГО БУРЯКУ У ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Halyna PYTEL, higher education applicant

Scientific supervisor: Dmytro DMYTRIV, Ph.D., Assoc. Prof.
Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

FORECASTING THE RESUMPTION OF SUGAR BEET CULTIVATION IN THE WESTERN REGION OF UKRAINE

Цукровий буряк традиційно є однією з ключових технічних культур аграрного сектору України, а Західний регіон — одним із центрів його промислового вирощування. Проте, повномасштабна війна з РФ, руйнування інфраструктури, логістичні обмеження та зниження рентабельності галузі у 2014–2023 роках спричинили суттєве скорочення посівних площ та обсягів виробництва. Водночас у післявоєнний період очікується зростання державної підтримки агросектору, переорієнтація виробників на внутрішній ринок та посилення продовольчої безпеки, що робить актуальним прогнозування перспектив відновлення галузі [2].

З моменту отримання незалежності України, площі під посів цукрового буряку зменшились у шість разів [1]. За даними Мінагрополітики та профільних асоціацій (2020–2024 рр.) спостерігається суттєве скорочення площ під цукровим буряком у Львівській, Тернопільській та Хмельницькій областях [2; 3]. Основними причинами є підвищення собівартості, дефіцит пального й добрив, логістичні проблеми та скорочення кількості працюючих цукрових заводів.

Разом з тим регіон зберігає високу концентрацію переробних потужностей, сприятливі агрокліматичні умови та відносну логістичну стабільність, що формує потенціал для швидкого відновлення галузі після зменшення безпекових ризиків [6].

Аналітика НАЦУ «Укрцукор» свідчить про зростання внутрішнього попиту на цукор на 3–5 % щороку, що створює стійкі передумови для розширення виробництва сировини [3]. Після нормалізації логістики прогнозується підвищення рентабельності галузі.

Застосування технологій точного землеробства, систем моніторингу, сучасних гібридів буряку та цифрових платформ дозволяє підвищити врожайність на 15–20 % [4; 5]. У Західному регіоні ці технології поширюються швидше, ніж у східних областях, завдяки кращим умовам для інвестицій та більшій співпраці з переробними підприємствами.